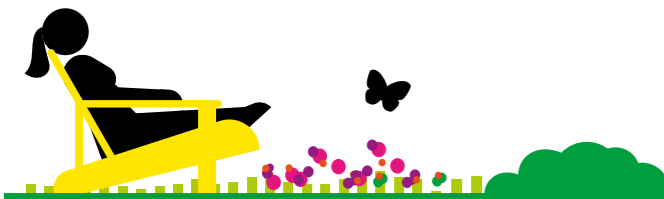

Van dak naar daklandschap

Amsterdammers laten nu al zien wat er mogelijk is op daken, met indrukwekkende multifunctionele daken als resultaat. Dit alles uiteraard dankzij de kennis en energie van dakenexperts en het bijbehorende netwerk. Steeds meer wordt zichtbaar hoe daken een oplossing zijn voor de toekomst van Amsterdam.

De gemeente is partner van

- [Nationaal daken plan](#)
- [Weerproof](#)
- [Rooftop Revolution](#)

Meer informatie

- Alle kennis, nieuws en documenten staat gebundeld op het Amsterdams kennisplatform Open Research. Hier is ook de [Handreiking Integraal Daklandschap](#) te downloaden: www.openresearch.amsterdam > daklandschap
- Een overzicht van de vele groene en multi-functionele daken in Amsterdam staat nu op een kaart. Hierop is ook de ontwikkeling van het daklandschap te zien met een animatie. Een dak toevoegen kan ook: maps.amsterdam.nl/dakenlandschap

Colofon

Gemeente Amsterdam,
Afdeling Ruimte & Duurzaamheid – 2024.
Fotografie: Dakdokters, Edwin van Eis, Hoogtij, Marcel Steinbach voor Informatiecentrum Zuidas, Sanne Couprie, Dakbloemenweide, Mannoury, Permavoid, Merlijn Michon voor Weerproof, Geert Timmermans.

Wat doet de gemeente?

Gemeente Amsterdam bundelt de krachten op het dak in het dakenteam. Allerlei gemeentelijke expertises werken samen, van zon tot welstand en van klimaatadaptatie tot regelgeving. Amsterdam werkt ook samen met andere gemeentes in het [Nationaal Dakenplan](#) en met Amsterdamse dakenexperts om de daken meer te gebruiken.

Amsterdam ontwikkelt al langer kennis en visie voor een stedelijk daklandschap met pilots, onderzoeken en experimenten. Zo waren gemeente en Waternet nauw betrokken bij het eerste multifunctionele blauw-groene dak van de stad: Polderdak [Zuidas](#) en het onderzoeksdak [Smartroof](#) op het Marineterrein. In het Europese project [RESILIO](#) hebben gemeente Amsterdam en Waternet samen met woningcorporaties, kennisinstellingen en commerciële partijen meer dan 12.000 m² dakoppervlak veranderd in multifunctionele daken die bijdragen aan de weerbaarheid en de biodiversiteit in de stad.

Op eigen vastgoed voegt de gemeente bij de renovatie van het dak zo veel mogelijk functies toe die bijdragen aan klimaatadaptatie en biodiversiteit. Voorbeelden hiervan zijn het multifunctionele dak op gebouwen aan de Ite Boeremastraat en de Oostelijke Handelskade en het dak op het Poortgebouw in de Tolhuistuin in Amsterdam Noord.

- De [Handreiking integraal daklandschap](#) helpt iedereen die iets met zijn dak wil gaan doen
- Met het programma Zon faciliteert de gemeente de aanleg van [zonnepanelen op het dak](#)
- Met de [Subsidie Groen in Amsterdam](#) is er geld beschikbaar voor het vergroten van biodiversiteit en klimaatadaptatie op het dak
- Het [Handboek Natuurinclusief bouwen en ontwerpen](#) schetst 20 ideeën om biodiversiteit van Amsterdam te vergroten. Hierin staat ook wat je met je dak kunt doen.

Gemeente
Amsterdam

Naar een nieuw Amsterdams daklandschap

Amsterdam heeft 25 vierkante kilometer aan dakoppervlak, waarop al van alles gebeurt. Maar ook liggen nog veel daken leeg. Dit wil Amsterdam veranderen. Want daken bieden een antwoord op onze dringendste uitdagingen rondom klimaatverandering, biodiversiteit, energietransitie, wonen en leefbaarheid. Samen kunnen we een landschap op het dak maken: een nieuwe groene stedelijke ruimte met vele functies voor bewoner, eigenaar, buurt én stad.

Handreiking integraal daklandschap

Het startpunt voor iedereen die iets met zijn dak wil gaan doen is de [Handreiking Integraal Daklandschap](#). In de handreiking staan de mogelijkheden omschreven van de meest voorkomende dakconstructies en gebouwsoorten van Amsterdam. Ook is er aandacht voor mogelijke combinaties. Want wie daken effectief wil inzetten, kiest voor meerdere functies tegelijk. Met veel inspirerende foto's en voorbeelden biedt de handreiking houvast voor zowel een allereerste verkenning als het uitwerken van een concreet plan.

Scan de QR-code
en download de
handreiking

openresearch.amsterdam.nl/media/inline/2023/11/6/integraal_daklandschap-579666497.pdf

Daken als oplossing voor klimaatverandering en natuur

Om Amsterdam klaar te maken voor hitte en heviger regenbuien zetten we steeds vaker daken in. Met subsidies voor groene daken stimuleert Amsterdam dat er meer ruimte komt voor natuur en er meer water wordt vastgehouden op daken. De mogelijkheden zijn enorm, waarbij een dak met inheemse planten meer oplevert voor verkoeling, waterberging en biodiversiteit. Daarom ook, is in de huidige subsidie vereist dat tenminste 50% van het dak andere planten heeft dan mos en sedum.

De kratten van waterretentiedaken houden onder de beplanting extra water vast. Een slim besturingssysteem leegt de kratten voorafgaand aan een hevige bui, of houdt juist water vast bij droogte. Het Project Mannoury bijvoorbeeld, vangt ook water op voor gebruik door bewoners. Bij station Sloterdijk wordt water vastgehouden onder het dakpark Orlyplein, boven de treinsporen.

Wat kan er op het dak?

Het daklandschap van Amsterdam kent veel soorten daken met verschillende dakconstructies die samenhangen met de bouwhistorie van de stad. De constructie is belangrijk voor de mogelijkheden van het dak. Een plat dak is natuurlijk het meest geschikt en een constructie van beton heeft de meeste draagkracht. Daarop is het vaak goed mogelijk om een multifunctioneel dak te maken. In de Handreiking

Integraal Daklandschap staat een overzicht van gebouwsoorten met aandachtspunten voor een multifunctioneel gebruik. Hiermee kan de eigenaar, gebruiker of ontwerper een eerste inschatting maken van wat er mogelijk is.

Kansen voor het daklandschap

Bij gebiedsontwikkeling en nieuwbouw komt, ook door de nieuwe Hemelwaterverordening, steeds meer aandacht voor het dak. Juist bij nieuwbouw zijn de mogelijkheden groot: de dakconstructie wordt afgestemd op de gewenste dakfuncties. Het waarborgen van het gebruik van het dak bij nieuwbouw is een belangrijke kans voor het daklandschap.

Groene schoonheid

Het dakgebruik kan het uiterlijk van een gebouw veranderen, bijvoorbeeld als het zichtbaar is vanuit de omgeving. Voor het toekomstig daklandschap is het goed om welstandsregels onder de loep te nemen. Zodat meer daken inzetbaar zijn én de schoonheid en erfgoedwaarde van de stad blijft behouden. Ook zijn er misschien nieuwe regels nodig, denk aan rode zonnepanelen op rode pannendaken van monumenten. En Amsterdam transformeert. De stad krijgt een steeds groener, natuurlijker uiterlijk en daardoor een nieuwe schoonheid.

Wonen en werken op het dak

Het optoppen van gebouwen met extra bouwlagen zorgt voor extra woon- en werkruimte. Met de opbrengsten van een nieuwe woonlaag kan het gebouw worden verduurzaamd, dat lukte bijvoorbeeld in de Burmandwarsstraat in Oost en in de Arent Janszoon Ernststraat in Zuid. Op het gebouw Floor aan de Wibautstraat kwamen in 2015 twee extra bouwlagen, met bovenop een waterretentiedak met daktuin en terras.

Bekijk ook de kaart op maps.amsterdam.nl/dakenlandschap.

Dakfuncties

De vele manieren waarop een dak kan worden gebruikt, hebben elk een eigen kleur:

- **Blauwe daken** houden regenwater vast bij grote regenval.
- **Groene daken** dragen bij aan biodiversiteit, verkoeling en een prettige omgeving.
- **Gele daken** wekken energie op met bijvoorbeeld zonnepanelen.
- **Rode daken** zijn voor sociale activiteiten zoals recreatie, stadslandbouw, sport en horeca.
- **Paarse daken** maken extra ruimte voor wonen en werken.
- **Oranje daken** bieden plaats aan mobiliteit zoals een verbindingroute tussen twee daken.
- **Grijze daken** worden gebruikt voor techniek en installaties.

Topcombinaties

Bij twee of meer functies tegelijk spreken we van een multifunctioneel dak, waarbij sommige functies elkaar extra goed ondersteunen. Op een blauw-groen dak maakt de beplanting gebruik van het vastgehouden regenwater en zorgt tegelijk ook voor een afdeklaag zodat er bijvoorbeeld geen muggenplaag ontstaat. Een blauw-groen dak geeft verkoeling aan zonnepanelen waardoor deze extra energie kunnen opwekken. In een daktuin kun je al deze functies combineren met een dakterras. Of nog beter: maak de daktuin bovenop een nieuwe bouwlaag.

De ontwikkeling van het daklandschap

2010: Met de eerste groene daksubsidies verrijzen meer groene daken

2021: De hemelwaterverordening gaat van start, waardoor blauw-groene daken worden aangelegd

2021: Oplevering van The Valley, met een uniek openbaar daklandschap op meerdere niveaus

2022: Samenwerkingsproject Resilio realiseert 12.000 m² aan multifunctionele daken

2024: De nieuwe subsidie groene daken is gericht op meer beplanting voor biodiversiteit

Straks: van dak naar daklandschap